
PWYLLGOR YMGYNGHOROL HARBWR ABERDYFI 02/11/2021

YN BRESENNOL:

Aelodau: Cyng. Anne Lloyd Jones (Cyngor Gwynedd), Cynghorydd Dewi Owen (Cyngor Gwynedd), Cyng. Mike Stevens (Cyngor Gwynedd), Al Crisp (Outward Bound Wales), Cyng David Williams (Pwyllgor Gwelliannau a Hysbysebu Aberdyfi), Guy Shaw (Clwb Rhwyfo Aberdyfi) a Desmond George (Clwb Hwyllo Dyfi).

Swyddogion: Barry Davies (Rheolwr Morwrol), Arthur Jones (Uwch Swyddog Harbyrau), Oli Simmons (Cymhorthydd Harbwr Aberdyfi), Natalie Lloyd Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Y Cynghorydd Gareth Thomas, Llyr B. Jones (Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned), Cynghorydd Bob Tyrrell (Cyngor Cymuned Aberdyfi), Will Stockford (Harbwrfeistr Aberdyfi).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi.

3. COFNODION

- a. Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 2ail o Fawrth, 2021, fel rhai cywir.
- b. Nid oedd unrhyw faterion yn codi o'r cofnodion

4. DIWEDDARIAD AR FATERION RHEOLAETHOL YR HARBWR

PENDERFYNIAD

- (1) Penderfynwyd nodi a derbyn yr adroddiad.
- (2) Ymateb i bapur ymgynghori'r Adran Drafnidiaeth "Strengthening enforcement of the dangerous use of recreational and personal watercraft" bod y pwyllgor hwn yn ffafrio opsiwn 3, sef llunio deddfwriaeth dan adran 112 o Ddeddf Diogelwch Rheilffyrdd a Thrafnidiaeth 2003 i ymestyn darpariaethau perthnasol Deddf Llongau Masnach 1995, a rheoliadau perthnasol, i gynnwys badau dŵr hamdden a phersonol.

Rhodddwyd diweddariad ar faterion rheolaethol yr harbwr gan y Uwch Swyddog Harbyrau. Nododd y prif bwyntiau fel a ganlyn:

- Bod 76 o gychod ar angorfeydd o gymharu â 47 yn 2020. Ategodd yn gyffredinol, bod harbyrau Gwynedd wedi gweld cynnydd yn nifer y cychod ar angorfeydd.

- Tybiwyd bod y cynnydd o ganlyniad i ryddhad rheoliadau Covid-19 yn ogystal â'r parhad o'r rhwystrau i deithio dramor.
- Rhannwyd bod y drefn cofrestru ar-lein ar gyfer cychod pŵer a jetskis wedi bod yn llwyddiant
- Crynhowyd y cyfanswm cofrestriadau 1,308 a chyfanswm ar gyfer cofrestriadau Cychod Dwr Personol (jetskis) 1,302.
- Nododd bod y Pwyllgor yn ymwybodol bod y gwasanaeth yn cydymffurfio â'r cod diogelwch morwrol, ac ategodd i aelodau eu hysbysu ynghylch unrhyw sylwadau.

Cyflwynwyd diweddariad ar faterion staffio fel a ganlyn:

- Nododd nad yw'r lefel staffio wedi newid ers yr adroddiad diwethaf ac ategodd bod y gwasanaeth yn medru galw staff o Borthmadog neu Abermaw os oes angen yn codi.
- Penodwyd 2 warden traeth i gynorthwyo gyda goruchwyllo rheolaeth ar brif draeth Aberdyfi ac ategwyd yn ôl adborth gan drigolion bod hyn wedi bod yn llwyddiant.
- Mewn perthynas â materion Pwyllgor, mynegwyd balchder yn y gefnogaeth sydd i'r Pwyllgor hwn, a rhannwyd bod sedd wag ar hyn o bryd. Dywedodd bod cais wedi dod gan y mudiad bad achub i lenwi'r sedd, a gofynnwyd am gefnogaeth yr aelodau i sicrhau bod y sedd yn cael ei lenwi erbyn y cyfarfod nesaf yn y Gwanwyn.

Cyflwynwyd materion ariannol gan Reolwr Morwrol, aethpwyd ati i egluro'r sefyllfa ariannol yr Harbwr gan nodi'r gyllideb, gwariant a gwir wariant ac egluro unrhyw gôr neu danwariant i'r aelodau.

Aethpwyd ati i drafod y ddogfen ar ymgynghoriad cryfhau gorfodaeth ar ddefnydd peryglus cychod pleser a badau dwr personol. Eglurodd bod dyddiad cau'r ymgynghoriad wedi bod, fodd bynnag mae llythyr wedi ei hysgrifennu i'r Adran Drafnidiaeth yn Llundain yn nodi dyddiad y pwyllgor hwn ac yn egluro y bydd sylwadau Cyngor Gwynedd yn cael eu rhannu yn dilyn y Pwyllgor.

Adroddwyd bod 4 opsiwn ynghlwm a'r ymgynghoriad gyda'r un ffafriol i ddiwygio'r ddeddf Diogelwch Rheilffyrdd a Thrafnidiaeth 2003 i ymestyn darpariaethau perthnasol Deddf Llongau Masnach 1995, a rheoliadau perthnasol, i gynnwys badau dŵr hamdden a phersonol. Eglurodd bod y Pwyllgorau harbyrau eraill, eisoes wedi penderfynu cefnogi'r opsiwn yma. Ategodd nad oed rhaid dilyn y dewis hwn a gofynnwyd am farn yr Aelodau.

Yn ystod y drafodaeth cafwyd y sylwadau isod gan aelodau:

- Mynegwyd balchder o weld bod niferoedd y cychod yn uwch gan i fod yn dda iawn i'r gwasanaeth o ran cyllid ychwanegol.
- Gofynnwyd am gywirdeb gyda niferoedd gan fod y copi Saesneg yn wahanol i'r un Gymraeg o ran nifer cofrestriadau.
- Rhoddwyd sylw am gwt y wardeniaid traeth a gofynnwyd a yw'n bosib gosod rhywbeth mwy gweddus i'r ardal.
- Nodwyd bod y staff wedi wynebu tymor prysur iawn a diolchwyd i'r holl staff a oedd ar gael o gwmpas yr harbwr.
- Holwyd aelod am eglurder ar wariant ar Offer a Chelfi o gymharu â'r flwyddyn gynt.
- Awgrymwyd i wahaniaethu rhwng eitemau mordwyo ac offer eraill ar y gyllideb.
- Mewn perthynas â'r ymgynghoriad, nodwyd yr aelodau eu bod yn hapus i fynd efo opsiwn 3 ond ategwyd rhai nad oeddent yn gweld bod llawer o wahaniaeth am fod i'r drefn bresennol.

Mewn ymateb i'r sylwadau, nododd yr Uwch Swyddog Harbyrau a'r Rheolwr Morwrol a:

- Bod nifer o gabanau i warchod staff gysgodi mewn tywydd garw, fodd bynnag mae angen annog staff i fod allan efo'r cyhoedd yn siarad ac ymgysylltu a gwneud gwaith ar y traeth. Ateggodd ei fod ar y rhaglen waith i uwchraddio'r cabanau.
- Mewn ymateb i'r cwestiwn ar wariant Offer a Chelfi y buddsoddwyd mewn cymhorthion mordwyo, cadwyni, llusernau a chynorthwyr modrwyo oherwydd o dan god diogelwch mae'n un o gyfrifoldebau statudol. Ateggodd ei fod yn hanfodol bod yn cynnal a chadw'r offer yma.
- Ystyriwyd gwahaniaethu ar y gyllideb, fodd bynnag penderfynwyd nad oedd yn briodol, Cytunwyd i ystyried gwahanu'r gost mordwyo gan fod cost ailosod ac adleoli gyda mordwyo. Sicrhawyd y bydd wedi gwahaniaethu yn y gyllideb nesaf.

5. ADRODDIAD YR HARBWRFEISTR

Cyflwynwyd yr adroddiad gan yr Harbwrfeistr Cynorthwyol yn nodi'r prif bwyntiau ar y materion gweithredol fel a ganlyn:

- Gyda materion mordwyo nododd bod y sianel yn newid yn gyson ac yn cael ei fonitro drwy gydol y tymor fel bod modd rhoi rhybuddion i forwyr
- Eglurwyd bod 'Trinity House' wedi bod i archwilio a nodwyd bod contractwyr lleol wedi cwblhau'r gwaith cynnal a chadw fel yr ofynnwyd ar y cynorthwyon mordwyo.
- Mewn perthynas â materion gweithredol, nododd bod diwedd ar y cyfyngiadau Covid wedi arwain at Haf brysur iawn ond bod y wardeniaid ychwanegol wedi bod o gymorth mawr.
- Ychwanegodd bod y mwyafrif o ymwelwyr wedi bod yn barchus, fodd bynnag cofnodwyd ambell i brofiad amharchus. Nododd yn ychwanegol bod cynnydd mewn sbwriel yn cael ei adael o amgylch yr harbwr a'r traeth.
- Eglurodd bod cynnydd aruthrol mewn SUP's (StandUp Paddleboards) ar y traeth, llwyddodd y warden i gynghori defnyddwyr ar ddiogelwch y môr ag i gadw'r sianel yn glir.
- Aethpwyd ati i egluro'r holl waith cynnal a chadw sydd wedi bod megis gyda'r cytiau a'r bad patrolio.

Ychwanegodd y Rheolwr Morwrol y canlynol:

- Bod recriwtio i swyddi tymhorol yn heriol a gofynnwyd i'r aelodau hysbysebu unrhyw swyddi o fewn eu wardiau neu gymunedau.
- O ganlyniad i gamdriniaeth eiriol, mae'r gwasanaeth wedi buddsoddi mewn camerâu Teledu Cylch Gyfyng i staff wisgo.
- Er mwyn ymdrin â sbwriel, y rhan fwyaf o ganlyniad i ymwelwyr yn dal crancod, nododd bydd angen cydweithio efo siopau lleol sy'n gwerthu'r offer yn ogystal â lleoli biniau ar gyfer plastig o amgylch yr harbwr.
- Eglurodd sefyllfa wal y cei gan nodi ei fod yn deall rhwystredigaeth y Pwyllgor wrth i hyn fod yn bwnc trafod ers blynnyddoedd. Fodd bynnag, nododd bod y gwaith wedi ei hail dendro a bod y ceisiadau yn cael eu hasesu gan yr adran YGC.
- Ychwanegodd y byddai'r cyfathrebu gyda'r aelodau wedi'r penderfyniad gael ei wneud ar enillydd y contract.

Cafwyd y wybodaeth isod ynghylch sefyllfa Ynys Picnic gan gynrychiolydd Outward Bound Trust:

- Nodwyd erbyn y pwyllgor nesaf bydd bont yn ei le neu ar y ffordd. Diolchwyd i Network Rail am eu cefnogaeth tra bod y gwaith yn digwydd.
- Eglurodd bod partneriaid lleol a Chyngor Gwynedd yn asesu'r sylfaen ym mis Tachwedd ac yna bydd broses o dynnu'r hen strwythur a'i ddisodli gydag un newydd.
- Mewn perthynas â chostau, nododd y Rheolwr Morwrol bod costau dur er enghraifft wedi cynyddu yn sylweddol a gobeithiwyd bod y tendr ffurfiol yn dod o fewn y gyllideb.

Yn ystod y drafodaeth, cafwyd y sylwadau isod gan aelodau:

- Holwyd os oedd cost i'r gwasanaeth harbyrau i ddelio efo sgerbydau anifeiliaid sy'n cael eu golchi mewn gan y môr.
- Mynegwyd bod llawer o bethau positif wedi bod yn yr ardal dros yr haf ond am y sbwriel. Ategwyd aelodau bod angen cychwyn sgwrs efo siopau ac awgrymwyd system benthycu offer fel eu bod yn dychwelyd wedi eu defnyddio.
- Ategwyd bod y Cyngor Cymuned yn derbyn cwynion am y sbwriel a bod biniau ychwanegol wedi cael ei drafod.
- Diolchwyd i'r holl staff am eu gwaith yn ystod y flwyddyn brysur iawn, ategodd aelod ddiolch arbennig i Swyddog Traeth Tywyn am ei waith yn ymgysylltu gydag ymwelwyr.
- Gofynnwyd am sicrhad y bydd gwybodaeth sydyn ar gael ynghylch wal y cei gan ei fod yn mynd i greu problemau enfawr ar y gwaith sydd ar y cei. Ategodd bod sawl e-bost wedi dod yn barod yn holi am yr aflonyddwch a fydd i'r clwb hwylio.
- Nodwyd ei fod yn bwysig bod gwaith ar wal y cei yn cael ei wneud cyn gynted â phosib er y bydd cwynion a thrafferthion ond mae angen ei wneud ar frys.
- Awgrymwyd bod angen ymgyrch cysylltiadau cyhoeddus i gadw trigolion yn ymwybodol am y camau a'r gwaith, unwaith fydd y contract wedi ei osod mae angen cychwyn ar hyn.
- Holwyd am y posibilrwydd o gynnal cyfarfod arbennig unwaith fydd penderfyniad wedi ei wneud ar gontractwyr.

Mewn ymateb, nododd y Rheolwr Morwrol y pwyntiau isod:

- Bod cost yn amrywio i ddelio a sgerbydau anifeiliaid ac os nad oes modd mynd a cherbyd ato y byddant yn cael eu claddu yn y fan a'r lle. Eglurodd bod y gost yn dod o gyllidebau traethau ac nid harbwr gan mai ar y traeth mae mwyafrif y sgerbydau yn ymddangos.
- Nid ydynt yn rhagweld bod unrhyw golled ariannol am fod i unrhyw gorff sy'n gweithio ar y cei a bydd sicrhad bod busnesau yn parhau i aros ar agor trwy'r gwaith allweddol.
- Nododd bydd cyswllt rhwng rheolwr safle'r gait ar y cei a defnyddwyr yr harbwr ar gyfer unrhyw wybodaeth. Ychwanegodd y bydd staff morwrol wrth law ac yn hwyluso'r gallu i gael gwybodaeth bellach.
- Eglurodd na fydd yn bosib trefnu cyfarfod ffurfiol o'r Pwyllgor i drafod deilliant y tendr gyda wal y cei. Fodd bynnag, awgrymodd cyfarfod anffurfiol i gael trafodaeth.

6. MATERION I'W HYSTYRIED AR GAIS AELODAU'R PWYLLGOR YMGYNGHOROL

Holwyd aelod ynghylch hylendid dŵr yn yr afon a beth yw'r diweddariad gyda'r llygredd i'r afon Ddyfi.

Nodwyd aelod bod tywod ar y stryd fawr yn broblem a chyfeiriwyd at y Pwyllgor blaenorol pan drafodwyd hyn a phenderfynwyd peidio ymyrryd gan nad oedd arian o fewn y gyllideb. Ategodd aelod bod hyn yn peri anawsterau i'r bad achub gan fod tywod ar y llithrfa.

Mewn ymateb i'r materion, nododd y Rheolwr Morwrol y pwyntiau canlynol:

- Aberdyfi yn cyrraedd y gofynion angenrheidiol o ran hylendid dwr yn ôl Llywodraeth Cymru.
- Ychwanegodd os oes risg i ansawdd dwr ymdrochi, bod y Gwasanaeth yn derbyn rhybuddion gan Gyfoeth Naturiol Cymru ac yna'n hysbysebu'r rhybuddion.
- Nododd os oes unrhyw bryderon llygredd yn dod o lefydd penodol, y dylid hysbysebu CNC ar frys fel bod modd i swyddogion archwilio unrhyw honiad.

- Mewn perthynas â'r tywod, cydymdeimlwyd gyda'r broblem ond nododd nad oes gan y Gwasanaeth arian i lanhau llithrfa yn rheolaidd a gofynnwyd i'r bad achub rhoi rhaglen mewn lle i sicrhau bod y lithrfa'n glir.

7.DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Cadarnhawyd bod y cyfarfod nesaf ar y 22ain o Fawrth, 2022.

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30am a daeth i ben am 11:50am